

OASPEȚI

De curînd ne-au vizitat țara criticul MIHAIL ȘVIDKOI, dr. docent, redactor-șef adjunct al revistei „Teatr”, și MARGARITA IUREVA, artistă a poporului din R.S.F.S.R., actriță la M.H.A.T. Oaspeți ai teatrelor bucureștene, ei au răspuns câtorva întrebări ale redacției.

— În câteva zile, ați văzut, dintre spectacolele bucureștene, Caligula, Să îmbrăcăm pe cei goi, Efectul razelor gamma..., Lecția de engleză, Niște țărani, Karamazovii, Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă, Strigoii la Kitahama, Tartuffe, Cabala bigoților, Căruța cu paiate. Un adevărat maraton teatral! Considerînd aceste montări ca un eșantion reprezentativ pentru teatrul românesc, cu ce impresii plecați?

M.Ș.: Nu ne putem închipui tabloul vieții teatrale mondiale, fără ceea ce se întîmplă în România. Cred că există, în teatrul românesc actual, o modalitate deosebită de a transfigura plastic emoțiile, dublată de o intensă viață intelectuală. Am avut prilejul să descopăr doi regizori cu care puteți concura pe arena mondială, Cătălina Buzoianu și Dan Micu. Și în spectacolele Teatrului Mic și în cele de la „Nottara”, am admirat actori foarte puternici. Aș începe cu cei care evoluează în neașteptat de impresionantă transpunere scenică a Karamazovilor: George Constantin, Alexandru Repan, Dragoș Păslaru, Horațiu Mălăele, Dana Dogaru și Ioana Crăciunescu. O actriță extraordinară este Olga Tudorache. De o calitate excepțională mi s-a părut interpretarea Leopoldinei Bălănuță. Nu pot să nu amintesc de Radu Beligan, sau de Ovidiu Iuliu Moldovan... Bineînțeles — ca peste tot — sînt și

probleme. În unele cazuri, se resimte un decalaj între nivelul interpreților principali și restul distribuției. Din păcate, am văzut doar o singură piesă românească, Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă de Tudor Popescu, și o incitantă dramatizare a Cătălinei Buzoianu după romanul lui Dinu Săraru, Niște țărani.

— În cadrul schimbului de valori culturale dintre țările noastre, ce loc ocupă teatrul?

M.Ș. Sper că festivalul Zilele dramaturgiei românești în U.R.S.S. va da un nou impuls interesului nostru permanent pentru dramaturgia românească. Așa cum Teatrul „Nottara”, de exemplu, are o anumită tradiție a montărilor cu piese sovietice și rusești, și la noi se montează frecvent I. L. Caragiale, dar și Tudor Popescu, Sorescu, Horia Lovinescu și în special Sebastian (în orice teatru unde se află o actriță potrivită, se joacă Steaua fără nume). La Moscova ține așiful, de cîțiva ani, cu mare succes, Opinia publică de Aurel Baranga. Acum, criticii de specialitate sînt răspîndiți prin toată țara, ca să selecționeze spectacolele ce urmează a fi prezentate în festival. Se va ține și un colocviu consacrat dramaturgiei românești. Preconizăm și o mai strînsă colaborare cu revista „Teatrul”.

— *Ca secretar responsabil de redacție, prezentați-ne revista dumneavoastră, „Teatr”...*

M.Ș.: În republicile unionale există și alte publicații de teatru, chiar la Moscova mai apare o gazetă a vieții teatrale, dar revista noastră e singura cu un profil teoretic de specialitate. Redacția este organizată potrivit împărțirii revistei pe rubrici: dramaturgie (publicăm două-trei piese în fiecare număr), teorie, istorie și bibliografie, critică, teatru străin, publicistică. Revista se adresează cu precădere profesioniștilor, tirajul ei este de 40.000 de exemplare.

— *Ce caracterizează viața teatrală sovietică de astăzi?*

M.Ș.: Dacă, în anii '60, creatorii noștri se pasionau de teatrul lui Brecht, de teatrul-document, de teatrul politic, acum este o perioadă de revenire la Stanislavski. Peisajul nostru teatral nu este deloc monoton. Alături de noua generație de regizori (Boris Morozov, Lev Dodin, Anatoli Vasiliev, Valeri Sarkizov, Valeri Fokinse) se află marii regizori — Liubimov, Efremov, Tovstonogov, Efros, Goncharov — care au realizat, în ultima vreme, câteva spectacole memorabile. Nu numai la Moscova sau Leningrad, ci peste tot, se creează. În Gruzia, de pildă, formule brechtiene se împletesc cu elemente tradiționale specific gruzine. Robert Sturua, regizor la Teatrul „Rustaveli” din Tbilisi, a realizat câteva montări deosebite: *Cercul de cretă caucazian*, *Richard al III-lea* (care s-a bucurat de mare succes la Edinburgh). În același oraș lucrează și Timur Ciheidze (regizor la Teatrul „Mardajanov”) alături de maestrul său, Mihail Tumanșvili. În Estonia se fac remarcați doi regizori extrem de diferiți: Mik Mikiver, interesat de teatrul psihologic tradițional, și Kalin Komisarov, care practică un teatru de factură politică.

Este un moment bun și pentru dramaturgie; activi sînt cei din generația matură; Șatrov (autorul piesei de succes *Așa vom învinge*, cu Kallaghin în rolul lui Lenin), sau Salinski (ultima sa piesă, *Se zice că*, e un protest împotriva dog-

matismului). Mai sînt Ghelman, Roșcin, Radzinski, Gorin, cărora li se alătură tinerii dramaturgi ce vădesc un deosebit simț al actualității, și capacitatea de a sesiza profunzimile sufletului omenesc.

— *Stimată Margarita Iureva, cu ce s-a soldat acest prim contact cu fenomenul teatral românesc, pentru dumneavoastră, ca actriță?*

M.I. În România, viața teatrală se desfășoară la un înalt nivel artistic. Multe momente din spectacolele văzute m-au zguduit. Handicapul de a nu cunoaște limba l-am depășit datorită jocului actoricesc și concepției regizorale. De exemplu, am putut înțelege și m-a impresionat scenariul dramatizării *Niște țărani*. Nu voi uita ușor imaginile insolite, simbolul fetei care cerne anotimpurile. La *Karamazovii*, am simțit fiorul tragic, adîncimea trăirilor, sensul profund al spectacolului. Mai ales că am jucat și eu pe Katerina Ivanovna! Întîlnirea caldă cu întreg colectivul Teatrului „Nottara”, cu Horia Lovinescu, om de aleasă cultură, a fost pentru mine o reală plăcere. La Teatrul Mic, am avut bucuria să descopăr o excepțională regizoare, Cătălina Buzoianu, la care am apreciat în primul rînd atenta metodă de lucru cu actorul. Sînt o împătimită a lui Stanislavski! Stanislavski e viața mea!

— *Sinteți una dintre remarcabilele actrițe ale M.H.A.T. Ce jucați, în această stagiune?*

M.I.: Chiar mîine, cum ajung acasă, voi urca pe scenă, ca să dau viață unei eroine din piesa *Vilegiaturistii* de Gorki. Mai joc în *Orologiul Kremlinului* de Pogodin, în rolul principal din *Mama de Capek*. Sînt și Valentina, în piesa *Valentin și Valentina* de Roșcin.

— *Ați jucat vreodată într-o piesă românească?*

M.I.: Nu, dar poate cu ocazia festivalului am să descopăr un rol care să mă pasioneze, și, desigur, experiența de acum îmi va fi încă o dată utilă.

Irina CĂROIU

